

Københavns Kommune

Rådhuset, stuen værelse 25
1599 København V.

Att: **Borgmester Winnie Larsen-Jensen**
Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningens Sekretariatet

Socialpsykologisk arbejde med marginaliserede og udstødte unge i København.

Ansøgning om lønmidler til Gaderummet-Regnbuen: En social- og sundhedsmæssig "udpost" og et socialpsykologisk fristed for gadebørn.

Jeg tillader hermed at anmode om et møde om vores projekt "Gaderummet-Regnbuen", et socialpsykologisk fristed for unge på kanten af samfundet. Det fungerer som en "udpost" inden for det sociale- og sundhedsmæssige system, og er hidtil et rent frivilligt projekt. Det nuværende projekt har kørt siden sommeren '96, og udspringer af en 12 år gammel praksis med psykologisk rådgivning for marginaliserede og udstødte personer. Projektet er organiseret som et samarbejds- og solidaritetsprojekt mellem ressourcerstærke unge og gamle, og unge på kanten af samfundet, inkluderende en lille psykologisk rådgivning, der yder assistance ved behov.

Anledning.

Den konkrete anledning til vores henvendelse er et akut behov for tilførsel af økonomiske midler for 1998 til ansættelse af arbejdskraft. Henvendelsen til Dem har dog været under vejs længe, da vi generelt mener vi, at vi har fået skabt et projekt for unge, som det er værd at støtte op om fra kommunalt side, også mhp. mulig implementering andre steder i andre bydele inden for det Sociale- og Sundhedsmæssige område. Vi har således længe arbejdet med en samlet kvalitativ beskrivelse af selve indholdet og resultater fra vores projekt, men selve færdiggørelse af denne må hele tiden udskydes pga. behov for ressourcer til den ene afværgelse af "katastrofer på vej for unge" efter den anden. Vores problem er ikke dem, vi arbejder med, men alle de yderligere unge, der søger stedet - og som søger det fordi de ikke har andre steder tilbage - og som vi ikke har ressourcer til. Disse unge er vedvarende et kæmpe problem for dem selv, for os, for vores naboer, for bydelene, og i sidste ende vil de ende som psykiatriske og/eller kriminelle anliggender. Vi har så yderligere den erfaring med disse unge, at de faktisk ikke kan profitere af psykiatrien eller af fængsel - de kommer tilbage med nærmest de samme problemer - men vi har også den erfaring med disse unge, at når vi har ressourcer, kan vi hjælpe dem kvalitativt videre, en hjælp de tilsyneladende ikke kan få andet steds.

De unges problemsituation.

Det drejer sig om unge, der er marginaliserede, har psykiske problemer, kriseramte unge, unge der ikke kan profitere af psykiatrisk behandling, men som er svingdørspatienter indenfor psykiatrien, akut kriseramte unge, der har været ude for overgreb af den ene eller anden art og som pga. manglende socialt netværk går istykker fordi de ikke kan vente på senere offentlig støttet behandling, drop-ud-unge, der lever uden for bistandssystemet, og unge, der har sat sig for at drikke og hænge sig ihjel, fordi andre alternativer ikke synes mulige. Det er flakkende unge, unge der har et ussel liv, det er stofbrugende unge, rodløse unge, uden orienteringspunkter og uden anerkendelse af værdighed. Unge hvis sociale vilkår er ringe eller nærmest ikke eksisterende og uden familiebagland, og hvor livets alvorlige skæringspunkter (dødsfald tæt på, ulykker, vold), som ethvert menneske møder på sit livs vej, giver anledning til så alvorlige psykologiske reaktioner, at de ubehandlet vil få ødelæggende følger for personens fremtidige liv.

Generelt kan det siges, at det drejer sig om udsatte unge med dårlige sociale og økonomiske vilkår, og som pga. manglende familiært bagland, institutionssvigt, overgreb eller altid at være sidst i køen til bolig, læreplads og arbejde, er endt op med så få valgmuligheder, at deres liv enten akut eller langvarigt har været præget af, om livet vil og kan lykkes.

Midler vi søger om.

Vi forestiller os midler af en størrelse, der svarer til ansættelse af 4-6 professionelt uddannede personer, som stedet kan råde over til internt brug og til brug i samarbejde med de sociale- og sundhedsmæssige myndighederne. Desuden har vi brug for tilførsel af enkelte driftsmidler. Midlerne skal samtidig anvendes til at styrke det bredere psykosociale arbejde inde i de belastede ungdomskulturer, dvs. det opsøgende og forebyggende arbejde udenfor Gaderummet.

Vi har tidligere som psykologisk rådgivning, gennem en årrække, søgt Socialministeriets puljemidler om en lønsum til udvidelse af arbejdet. En lønsum, der kunne bruges fleksibelt, idet dette bedst spejler, hvad arbejdets indhold kræver for at kunne udvikle sig. Til trods for at dette arbejde har været veldokumenteret har vi ikke kunnet komme igennem. På daværende tidspunkt arbejdede vi sammen med projekt "Helhedshus - en basis for et personligt liv" med andre socialpolitiske aktører, men siden vi sommeren '96 etablerede Gaderummet til gadebørnsarbejde i en baggård på Indre Nørrebro, har vi koncentreret os om vores egen måde at arbejde med marginaliserede og udstødte unge.

Vores anmodning om lønmidler gælder etableringen af 6 fuldtidsstillinger på stedet:

- 2 akademisk uddannede psykologer
- 2 socialt opsøgende medarbejdere (socialpædagoger eller lignende)
- 2 unge-lønninger, samt
- en lømpepulje, som de enkelte unge kan arbejde sig ind på.

Skønmæssigt søger vi om 1.5 mill til lønninger. Hvad angår driftsudgifter regnes vi med, at disse kan sikres via tilskud fra FolkeOplysningsSekretariatet, andre puljer og legater.

I første omgang omhandler det ansættelse af arbejdskraft for ganske enkelt at kunne samle op på bare noget af det forkastede menneskemateriale, som det traditionelle sociale- og sundhedsmæssige system udstøder, hvoraf en del også kommer fra dårlige

arbejdsmarkedsbetingelserne. På længere sigt kan man håbe, at den begyndende omstrukturering indenfor Socialforvaltningen på Indre Nørrebro Bydel med etableringen af "farverige teams" indeværende år, vil kunne løse mere end hidtil. Socialforvaltningen er dog en "super-tanker", og derfor ikke så let at vende. Det vil den heller ikke være, når den kommer på sin nye kurs, og derfor mener vi også, at der er et permanent behov for mere fleksible "udposter", steder som Gaderummet, der hurtigt kan registrere og arbejde med nye problemer og opgaver. Det er et særkende ved stedets logik eller ånd, at de unge, som ellers kun har negative erfaringer med det etablerede sociale- og sundhedsmæssige system, viser tillid og åbner op for de konflikter, som de står i. Dette giver oplagte muligheder for reelle og vedvarende løsninger af presserende problemer, når man ikke fra starten af er henvist til mistænksomhed og informationstillbægholdelse. Sådanne steder kan indgå i et aktivt samarbejde med Socialforvaltningen, og således være med til at bygge nyt op.

Ligeså let som man kan anlægge betragtningen, at man ikke bør støtte, men tvært imod lukke et sted som Gaderummet, og et sted som Ungdomshuset, eller straks fjerne Folkets Park på Nørrebro, lige så let kan der argumenteres for, at man kommer længst, menneskeligt, socialt og økonomisk, gennem en massiv tilførsel af midler til de steder, som kommer fra de unges egne initiativer, og hvor de unge selv søger hen til i deres forsøg på at komme ind i deres voksentilværelse på en fornuftig måde.

Vores problem.

Den økonomiske fremgang, der hersker i samfundet, og som generelt forbedrer de flere arbejdssøgendes jobmuligheder, har betydet to ting for os: Den ene ting er, at frivillige ressourcerpersoner kommer hurtigere i arbejde, hvorved de også hen ad vejen forlader projektet. Det er fint nok, for dét er stedet også til for at befordre, enten gennem et sidste nøk, eller et langt sejt sejt træk, hvis man går ind i projektet som bruger af det. Den anden ting er, at gruppen af helt ekskluderede unge samtidig bliver større og mere belastet. På trods af den generelle økonomiske fremgang for flere, mærker vi bare vedvarende en stigende fattigdom og forarmelse fra nye, der kontakter os. Generelt er der tale om en polarisering af livsvilkårene, men intern vil vi beskrive det på følgende måde:

De unge, der bruger stedet, kommer helt klart på højkant, men da de ikke skal socialiseres til stedet, men videre ud i samfundet, så er det hele tiden kun de tungeste problemer, og deres løsning, der er den centrale omdrejningsakse for de gennemgående personer på stedet. Det kan siges således, at stedet bygger ressourcerpersoner op, men ikke til eget brug. Ikke noget med "noget for noget" inden for det sociale og psykologiske område. Folk skal ha' den støtte, der er behov for, uanset om de har et kreditkort eller intet at tilbyde tilbage. Vi søger at skabe betingelser og betydningsstrukturer, der gør, at mennesker kan tage deres værdighed tilbage.

Som det er nu er tilgangen til Gaderummet stigende, og den kan kun vanskeligt begrænses uden at hele grundlaget for projektet falder væk. På den anden side har rådgivningen og ressourcesiden generelt svært ved at reproducere sin eksistens: folk bliver simpelt hen slidt op i den grad, de kan finde ind i projektet, eller også må de give op, da det reelt er et fuldtidsarbejde at være ressourcerperson på stedet.

Projektets historie.

Selve projektet har en 12 år gammel historie. De første 10 år var vi en lille alternativ psykologisk rådgivning, "Regnbuen", først i Studenterhuset i Købmagergade, senere i Solidaritetshuset på Nørrebro. Men da opgaverne voksede både i styrke og omfang, og vi mente vi ville kunne takle dem, flyttede vi i '96 på Nørrebrogade, hvor vi dannede gadebørnsprojektet "Gaderummet". Projektet er døgnåbent, og har indtil nu været baseret på frivilligt arbejde af professionelt uddannede psykologer og psykologistuderende, og på et samarbejde mellem resourcestærke unge og gamle, og de nødstedte unge selv. Politikken er, at der skal være plads til de unge, der ikke har andre steder at gå hen i deres forsøg på at komme ind i deres voksenliv på en fornuftig måde.

Fra tiden, hvor vi var en lille psykologisk rådgivning, har vi gode og dokumenterbare erfaringer med hjælp også til de unge, der var givet op af det sociale og psykiatriske system. Vores resultater er fortsat efter dannelsen af gadebørnsprojektet, men opgaverne er vokset støt, og overstiger nu vores ydeevne.

Det har aldrig været tænkt at et sådant arbejde alene skulle kunne drives alene ved frivillig arbejdskraft. Men vi har gjort det snart to år nu. En sej proces, til gengæld er det blevet et på mange punkter eksemplarisk projekt, der er konsolideret på flere af sine områder. Det opfylder behov, der ikke har andre tilgængelige og rimelige udveje for de berørte unge, samtidig med at det også er de unge selv som gruppe, der løfter hinanden med ind i en ordentlig og bedre socialitet og voksen-eksistens.

Vores form for gadebørnsarbejde har vist sig at være eminent for de unge til at få øje på sig selv, og hvad de hvert især kan gøre for bedre forandringer, samt hjælpe hinanden, men samtidig stiller det massive fordringer til den professionelle side, for at det ikke igen er de svageste og mest udsatte, der igen skal falde igennem og ud, til stofmisbrug, psykiatrisk svigdørskarriere, skizofren isolation eller kriminalitet. Fra rådgivningens side drejer indsatsen sig om indgåen og perspektivering af mulige veje for løsning af fælles konflikter, og om at være bagstoppere med særlig opsøgende funktion overfor bestemte unge.

Gadebørnsprojektet.

I de 2 år, hvor vi har eksisteret med gadebørnsprojektet, synes vi at have fundet en organisationsform, der løser mange af de problemer, som projekter inden for det sociale og psykiatriske system ikke har fundet tilstrækkelige løsninger på, hvad angår den direkte brugerinddragelse, brugerinvolvering og brugerstyring, og uden at det går ud over den professionelle ekspertise, men tværtimod beriger den. Den direkte medbestemmelse er i vores projekt lagt til grund for hele projektet, således at gadebørnsprojektet og rådgivningsprojektet er hver sin juridiske enhed, men bundet sammen om en samarbejdsaftale om i fællesskab og i fælles lokaler at yde hjælp og udvikle stedet. Dette synliggør de sociale og psykologiske konflikter, og får dem til at bevæge sig på et grundlag af fælleshed, hvor hjælp både kan ydes af andre unge, og af rådgivningen ved at man går ind på gruppeniveau og her yder bidrag til fælles perspektivløsning. For den gruppe af unge, der ikke i første omgang kan profitere af særlige eller individuelle tiltag eller som modsætter sig sådanne, unge der måske aldrig har haft en chance for at vise noget eller kun har haft nederlag, og derfor kæmper hårdt med om de skal turde tro på forandringer, så synes organisationsformen at styrke disse unges fungeren markant, altså hvis der er ressourcer til en "art døgnovervågning". Komplexiteten i dette arbejde set fra rådgivningens side er dog af en sådan art, at skal der arbejdes kontinuerligt med det, så kan det ikke længere

gøres på frivillig basis. Hvis ikke vi snarest skal afvikle det samlede gadebørnsprojekt - på grund af den massive tilgang af udsatte unge, en tilgang der vil øges i løbet af efteråret '98 ifm. de nye tiltag på Bistandsområdet - ser vi kun den udvej, at det kommer til ansættelse af professionelt uddannende personer. Det kan så også være, at naboklager skabt af de unge, som vi endnu ikke har fået tilknyttet stedet, afvikler stedet. I så tilfælde henvises de 20 brugere i rådgivningen og 50 andre unge fra Gaderummet til ingenting. Disse tal skal ses i lyset af, at vi har 150 betalende medlemmer, mens vel 2-300 går gennem stedet om måneden.

Fyldt til bristepunktet.

Stedet har de sidste 4 måneder været fyldt til bristepunktet, idet mange hjemløse af mangel på andre muligheder også trækker på os. Vi kan desværre ikke gi' dem bolig, men de får en ramme om deres liv, hvor andre heroppe bliver deres bagland, og hvor det er her man bliver kontaktet. Vi regner dog med, at et samarbejde med Ungdomsboligfonden vil nedsætte presset, når det forhåbentligt snart lykkes at fremskaffe egnede boliger til flere af stedets gamle brugere, omend hovedparten stadig en lang tid frem vil have behov for betydelig støtte på det psyko-sociale niveau.

Desuden ligger der en stor pulje af henvendelser fra andre unge om psykologisk rådgivning, som vi idag ikke har mulighed for at prioritere, selvom det er unge der ikke har andre realistiske støttemuligheder. Disse unge trækker som sådan ikke på Gaderummets ressourcer, men er et kæmpe problem for det kvarter, som de kommer fra. Det er enerverende ikke at have ressourcer at tilbyde, når vi - som nok eet af de eneste professionelle steder - gives tillid til og mulighed for at få lov til at komme tæt på disse berørte personers liv og miljø, idet det er sammenhænge der typisk har dyb mistro til alle sociale myndigheder.

Vi tillader os at kontakte Dem for nærmere i uge 25 for et møde. Vi kommer gerne til møde inde hos Dem, eller skulle De have lyst til at gæste stedet, er De meget velkommen.

Gaderummet-Regnbuen,
Pgv.

Cand.psych. Kalle Birck-Madsen
1.juni 1998

Vedlagt er Gaderummets årsrapport for 1997.